

SPOROČILO ZA JAVNOST Agencije EU za droge v Lizboni

NOVE POLITIKE IN ZAKONI NA PODROČJU DROG

Vse večja zaskrbljenost zaradi vpliva uporabe drog na skupnosti

(24.11.2005, LIZBONA) Mnoge evropske države so vse bolj zaskrbljene zaradi naraščajočega vpliva uporabe drog in pojavov, ki spremljajo uporabo drog, na skupnosti, v katerih živimo, trdi **Agencija EU za droge (EMCDDA)** v *Letnem poročilu 2005 o stanju na področju problematike drog v Evropi*.

V posebnem poročilu, ki obravnava z drogami povezane motnje javnega reda in miru, **EMCDDA** opozarja na novo težnjo v politikah za nadzor drog, ki bi bila usmerjena na prepoznavanje vedenjskih oblik, povezanih z drogami, ki negativno vplivajo na skupnost kot celoto, in ne le na omejevanje uporabe prepovedanih drog.

"Vedenja, razmere in dejavnosti, povezana z motnjami javnega reda in miru zaradi drog, niso novi pojavi, saj že dolgo obstajajo v večini **držav članic EU, držav kandidatk in na Norveškem**," pravi Agencija. "Nova pa je naraščajoča težnja oblikovalcev politike v nekaterih državah, da bi vse te pojave združili pod en sam krovni koncept, ki bi se obravnaval znotraj nacionalnih politik o drogah."

Predsednik EMCDDA Marcel Reimen pravi: "Ko govorimo o motnjah javnega reda in miru zaradi drog, to ne pomeni le kaznivih dejanj, temveč tudi različne oblike antisocialnega vedenja, ki moteče vplivajo na varnost, zdravje in urejenost skupnosti ter njenim prebivalcem omejujejo kakovost življenja. Trenutna zaskrbljenost zaradi motenj javnega reda in miru zaradi drog, ki jo opažamo v politiki, je odziv na te negativne vplive v soseskah."

Po besedah **EMCDDA** so najpogostejše z drogami povezane oblike vedenj, ki negativno vplivajo na občutke ljudi glede njihove osebne varnosti ali stabilnosti skupnosti, naslednje: javna uporaba drog, vidna omamljenost z drogami, preprodaja drog na ulici, kazniva dejanja, storjena pod vplivom drog, odprta odvisniška scena, odvržena oprema za vbrizgavanje drog, vsiljivo verbalno nadlegovanje uporabnikov in preprodajalcev drog ter njihovo zadrževanje v bližini otrok.

Po podatkih poročila **Evropske komisije** iz leta 2003 o mnenju državljanov EU glede javne varnosti in izpostavljenosti z drogami povezanim težavam in kaznivim dejanjem je v **15 članicah EU** delež tistih, ki menijo, da so ulice "zelo nevarne", narasel z 8% leta 1996 na 12% leta 2002 ⁽¹⁾.

V anketi **Evrobarometra** iz leta 2004 med mladimi o drogah je 63% vprašanih odgovorilo, da je lahko droge zelo enostavno kupiti v bližini doma ⁽²⁾. Zaznavanje je ključni element pri vprašanju motenj javnega reda in miru, trdi poročilo, vendar le-ta ne kaže vedno objektivne ravni motenj in kriminalitete.

Obnavljanje z drogami povezanih motenj javnega reda in miru

Pet držav – **Belgija, Irska, Luksemburg, Nizozemska in Združeno kraljestvo** – je omejevanje z drogami povezanih motenj javnega reda in miru postavilo za ključni cilj svoje splošne nacionalne politike o drogah ter uvedlo usklajen pristop, ki vsebuje elemente zdravstva, socialnega skrbstva, javne varnosti in okoljskih usmeritev.

Čeprav v večini **držav EU** motnje javnega reda in miru (pod tem nazivom) niso osrednji cilj nacionalne strategije o drogah, se z različnimi vprašanji, ki jih izraz zajema, soočajo v širšem področju varnosti in javnega reda. V tej skupini večina držav – večinoma so to **nove države članice EU** – vprašanje obravnava z nespecifičnimi intervencijami in zakoni, ki pokrivajo vprašanja, kot sta omamljanje v javnosti ali obremenitev s hrupom.

Druge države – npr. **Nemčija, Grčija, Francija, Irska in Avstrija** – so pripravile ad hoc pobude za omejevanje motenj javnega reda in miru, kot so posvetovanja in usklajevanje med državljani in vsemi udeleženi v oblikovanju lokalne politike o drogah.

Nadaljnji odzivi vključujejo sprejemanje zakonov proti motnjam javnega reda in miru zaradi drog (**Španija, Francija, Združeno kraljestvo** – npr. predpisi za »rave« zabave in proti onesnaževanju s pripomočki za uživanje drog), lokalne politične pobude (**Nemčija, Grčija, Irska, Italija, Ciper in Finska**), ukrepe za odpravo odprtih odvisniških scen (**Danska in Nemčija**) in ukrepe za zmanjševanje škode, posebej usmerjene v motnje javnega reda in miru zaradi drog (**Luksemburg in Madžarska**).

"Trenutno še ni jasno, do katere mere je nova kategorija politik na področju drog rezultat resničnega naraščanja motenj javnega reda in miru zaradi drog ali pa je samo posledica naraščajoče nestrpnosti do uporabnikov drog v skupnostih," pravi **EMCDDA**. Ker v EU ni skupne opredelitve motenj javnega reda in miru zaradi drog in zanesljivih kazalnikov za zbiranje podatkov, je še vedno težko objektivno meriti to težavo. "Jasno pa je," zaključuje Agencija, "da se v delih današnje Evrope zaščita javnih skupnosti pred negativnimi posledicami uporabe drog, zasvojenosti in preprodaje kaže kot realno politično vprašanje."

Pregled novega razvoja politik in zakonov o drogah

Nov razvoj politik in zakonov o drogah obravnava prvo poglavje *Letnega poročila 2005*.

- Šestindvajset od devetindvajsetih držav, ki jih zajema poročilo, svoje politike o drogah izvaja skladno z nacionalnim načrtom, strategijo ali podobnim dokumentom. Mnenja se najbolj razhajajo glede zmanjševanja škode: vprašanje je izpostavljeno v 12 dokumentih, vključeno v nadaljnjih devet dokumentov, v petih pa ni niti omenjeno.
- V sedmih državah so bile pripravljene nove nacionalne strategije o drogah: v **Estoniji, Franciji, na Cipru, v Litvi, Sloveniji** in na **Finskem** (2004) ter v **Luksemburgu** (2005).
- Več držav meri napredek z oceno izvajanja svojih strategij. Sprejetje formalnih strategij in njihovo ocenjevanje je v nekaterih državah pripeljalo do višje porabe sredstev za področje drog (npr. na **Madžarskem** in v **Luksemburgu**).
- Nekatero državo članice so v letih 2003 in 2004 sprejele nove nacionalne zakone za omejevanje izpostavljenosti mladih drogam (**Češka republika, Danska, Španija, Latvija, Madžarska, Poljska, Združeno kraljestvo**).
- Leta 2003 in 2004 so mnoge države sprejele zakone, ki segajo na področje zmanjševanja škode (**Francija, Luksemburg, Finska, Združeno kraljestvo in Norveška**).
- Leta 2003 in 2004 so nekatere države spremenile kazni za uporabo kanabisa (**Belgija in Združeno kraljestvo** – nižje kazni; **Danska** – višje kazni). Leta 2003 je **Grčija** znižala najvišjo kazen za uporabo drog s pet let na eno leto, **Madžarska** pa je kaznivo dejanje uporabe drog črtala iz svojega kazenskega zakonika (čeprav se uporaba drog še vedno kaznuje v okviru kaznivega dejanja nabave ali posesti droge).
- Zvišale so se predvsem kazni za preprodajo drog in kazniva dejanja zaradi drog, ki ogrožajo mladoletnike.

- Dve državi poročata o pobudah za sprejetje zakonov o drogah na delovnem mestu (**Finska** in **Irska**). Preprečevanje uporabe drog v posebnih okoljih, kot je delovno mesto, je poudarjeno v novem Akcijskem načrtu EU za boj proti drogam (2005–2008). Za več podatkov o strategiji o drogah EU 2005–2012 in akcijskem načrtu glej prvo poglavje.

Opombe

Poročilo o z drogami povezanimi motnjami javnega reda in miru je eno od treh "Izbranih vprašanj", ki dopolnjujejo *Letno poročilo* 2005 (<http://issues05.emcdda.eu.int>).

⁽¹⁾ *Public safety, exposure to drug-related problems and crime*, poročilo skupine za raziskavo evropskega javnega mnenja (European Opinion Research Group, EORG), 2003, pripravljeno za Evropsko komisijo (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/archives/ebs/ebs_181_en.pdf).

⁽²⁾ *Young people and drugs*, Flash EB 158, 2004, (http://www.europa.eu.int/comm/public_opinion/flash/fl158_en.pdf).